

Poznań, dnia 17.06.2026 r.

Zn. Spr.: ZU.6004.3.2025

Autorzy uwag i wniosków przesłanych
z adresu noreply@lasyiobywatele.pl

Dotyczy: stanowiska Dyrektora RDLP w Poznaniu w sprawie uwag do założeń projektu Planu Urządzenia Lasu przekazanych z adresu noreply@lasyiobywatele.pl

W związku z przystąpieniem do sporządzenia Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Konstantynowo Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu podał do informacji publicznej (BIP, strony nadleśnictw, a także bezpośrednio przekazanie informacji członkom Zespołu Lokalnej Współpracy), że wyłożenie założeń do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictw Konstantynowo na okres od 01.01.2028 r. do 31.12.2037 r. odbędzie się 30 dni po Naradzie Urzędzeniowej poprzez podanie do publicznej wiadomości protokołu z Narady Urzędzeniowej.

Z założeniami do planu można było się zapoznać:

- w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz siedzibie Nadleśnictwa w dniach urzędowania w godzinach od 8:00 do 14:00 (po wcześniejszym umówieniu wizyty),
- na stronie internetowej RDLP w Poznaniu w Biuletynie Informacji Publicznej (materiały zostały zamieszczone w załącznikach).

Uwagi i wnioski dotyczące projektu planu było można składać w terminie do 30 maja 2026 r. na piśmie w sekretariatach RDLP w Poznaniu i Nadleśnictwie, lub przesłać na adres: sekretariat@poznan.lasy.gov.pl, a decyzja o sposobie ich załatwienia zostanie podjęta po zakończeniu tego okresu, o czym zostaną poinformowane zainteresowane osoby.

W myśl art. 42 u.o.o.ś. organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa:

- 1) rozpatruje uwagi i wnioski;

Sprawę prowadzi: Katarzyna Giełda-Pinas - Główny specjalista SL ds. urządzania lasu, Zespół ds. Urządzania Lasu,

2) dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Ponadto, jeżeli dla projektu PUL prowadzona jest strategiczna o.o.ś. Zgodnie z art. 55 ust. 3 u.o.o.ś. organ przed przyjęciem dokumentu ma obowiązek rozpatrzyć uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa, a do przyjętego dokumentu dołącza się pisemne podsumowanie wskazujące m.in., w jaki sposób uwzględniono zgłoszone uwagi i wnioski.

Mając na uwadze ww. przepisy, organ opracowujący dokument przekazuje zbiorcze zestawienie rozpatrzenia uwag i wniosków, które wpłynęły do Nadleśnictwa Konstantynowo z adresu noreply@lasyiobywatele.pl Przekazane postulaty dotyczyły 20 wniosków, przesłanych od różnych autorów w zmienionej ilości i kolejności - miały charakter masowy. W związku z powyższym nie ma przeciwwskazań, by zgłoszone uwagi i wnioski usystematyzować w jednorodnej grupy i odnieść się do poszczególnych ich kategorii. Wg opinii prawnej w sprawie „w przypadku założeń do PUL takie zestawienie można opublikować w miejscu, w którym ogłoszono o możliwości zgłaszania uwag i wniosków, natomiast w przypadku uwag do projektu dodatkowo zastosowanie znajdą przepisy, które nakazują dołączyć do przyjętego dokumentu pisemne podsumowanie, w tym o sposobie rozpatrzenia uwag i wniosków”.

Zgłoszono następujące postulaty do PUL Konstantynowo 2028-2037

1. Wyłączenia lasów cennych przyrodniczo

Lasy o strukturze różnowiekowej z dużą różnorodnością gatunków drzew i z dużą ilością martwego drewna tzn. dużą ilością martwych drzew stojących i leżących, w tym szczególnie starolasy, ale też inne lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego, są najbardziej wartościowymi lasami ze względów przyrodniczych, społecznych oraz klimatycznych, co pokazała niedawna publikacja naukowa: „Higher carbon storage in primary than secondary boreal forests in Sweden” Pascual 2026 (<https://www.science.org/doi/10.1126/science.adz8554>). Dlatego kluczowe jest wyłączenie takich lasów z gospodarki surowcowej.

Ważna jest także zmiana gospodarki leśnej w pozostałych lasach, głównie poprzez odchodzenie od zrębowego sposobu zagospodarowania na rzecz zagospodarowania przerębowego, z wykorzystaniem w pierwszej kolejności odnowień naturalnych. Zmiany w gospodarce leśnej w Polsce, szczególnie dotyczące lasów cennych przyrodniczo oraz ważnych społecznie, są już na etapie wdrażania lub planowania. Przedmiotowy Plan Urządzenia Lasu obejmuje długi okres czasu i to w przyszłości, bo od 2028 do 2037 roku, dlatego zdecydowanie powinien uwzględniać i wprowadzać te zmiany.

W związku z powyższym:

Należy wyłączyć z użytkowania metodami zrębowymi następujące siedliska i kompleksy leśne:

- a) chronione siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej;*
- b) typy siedliskowe lasu, nie objęte ochroną przez Dyrektywę Siedliskową: bór wilgotny (Bw), bór mieszany wilgotny, (BMw), las mieszany bagienny (LMb), ols (Ol);*
- c) już wyłączone z użytkowania jako „ekosystemy referencyjne”; w których stan siedliska określono jako naturalny (N1) i zbliżony do naturalnego (N2);*
- d) lasy zaklasyfikowane jako drzewostany zgodne z siedliskiem (wszystkich klas wieku);*
- e) lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych (HCVF) wyznaczone w latach ubiegłych wg Krajowego Standardu FSC;*
- f) lasy o statusie wodochronnym i ochronnym dla miast.*

Stanowisko Dyrektora RDLP:

Mając na uwadze obowiązujące zapisy Instrukcji Urządzania Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz Zasad i wytycznych DGLP, obowiązujących w Lasach Państwowych nie planuje się rębni zupełnej w następujących wymienionych przez Pana drzewostanach.

- a) chronione siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej – ze względu na konieczność ich zachowania i poprawy stanu z zasady nie stosuje się rębni zupełnych na siedliskach przyrodniczych z wyjątkiem borów chrobotkowych 91T0, które nie występują w Nadleśnictwie Konstantynowo. Dla siedlisk przyrodniczych przeprowadza się szczegółową analizę oddziaływania na ich stan na etapie projektowania wskazówek gospodarczych, która znajduje się w Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowiska i obszaru Natura 2000;

- b) typy siedliskowe lasu, nie objęte ochroną przez Dyrektywę Siedliskową: bór wilgotny (Bw), bór mieszany wilgotny, (BMw), las mieszany bagienny (LMb), ols (Ol) – nie stosuje się rębni zupełnej na lasach bagiennych i olsach na podstawie §191 Instrukcji Ochrony Lasu Zgodnie także zgodnie z Rozporządzeniem MKiŚ z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, poza tym zgodnie z wytycznymi DGLP i RDLP w Poznaniu wszystkie siedliska bagienne są wyłączone z użytkowania (np. Bb, BMb, LMb) dotyczy to także Lł i OLJ w wariacie uwilgotnienia, siedliska priorytetowe. Dodatkowo wokół siedlisk bagiennych nie stosuje się cięć zupełnych w strefie buforowej o szerokości 1 wysokości drzewostanu wokół wydziałów taksacyjnych ze zdiagnozowanym siedliskiem bagiennym. W stosunku do siedliska wilgotnych, informuję, że Bw nie występuje w Nadleśnictwie Konstantynowo, w stosunku do BMw - w projekcie PUL nie będą planowane cięć zupełnych ze względu na niewielki udział tego TSL.
- c) już wyłączone z użytkowania jako „ekosystemy referencyjne”; w których stan siedliska określono jako naturalny (N1) i zbliżony do naturalnego (N2); - wszystkie „ekosystemy referencyjne” wyznaczone przez dane Nadleśnictwo są wyłączone z użytkowania, zgodnie z obowiązującym Standardem FSC. Wyznaczone powierzchnie referencyjne są pozostawiane bez ingerencji z wyjątkiem działań podyktowanych nadrzędnymi wymogami bezpieczeństwa publicznego. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się działania mające na celu przywrócenie takich powierzchni do bardziej naturalnych warunków.
- d) lasy zaklasyfikowane jako drzewostany zgodne z siedliskiem (wszystkich klas wieku) –dążenie do zgodności drzewostanów z siedliskiem jest zadaniem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, osiąganego przede wszystkim przez prawidłowo planowane i wykonywane zadania gospodarcze. Drzewostany zgodne z siedliskiem nie będą wyłączone z użytkowania rębego, z tego powodu.
- e) lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych (HCVF) wyznaczone w latach ubiegłych wg Krajowego Standardu FSC - Obszary HCV zostały zidentyfikowane i wyznaczone zgodnie z obowiązującym Standardem Odpowiedzialnej Gospodarki Leśnej FSC dla Polski (FSC-STD-POL-02-2024), zał. 1 pt. Krajowe Ramy Szczególnych Wartości Ochronnych dla Polski. Zgodnie z definicją FSC „obszary o szczególnych wartościach ochronnych” to strefy i przestrzenie

fizyczne posiadające szczególne wartości ochronne lub są potrzebne do istnienia i utrzymania szczególnych wartości ochronnych. Dla każdej z kategorii HCV są opisane strategie zarządzania które wynikają z różnorodności wymagań dla zidentyfikowanych obszarów. W Skład HCV wchodzi między innymi obszary wodochronne (HCV 4.1), lasy glebochronne (HCV 4.2) w których zgodnie ze strategią zagospodarowanie zapewnia stałą obecność szaty leśnej, np. stosowanie rębni częściowej, gniazdowych, stopniowych, czy cięć przerębowych. Rębnia zupełna może być stosowana tylko w przypadku katastrof naturalnych.;

- f) lasy o statusie wodochronnym i ochronnym dla miast - Dla lasów wodochronnych nie obowiązują inne, niż wynikające z Rozporządzenia z 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej ograniczenia w planowaniu użytkowania. Lasy ochronne będą aktualizowane w 2027 r.

2. Ochrona starolasów

Nadleśnictwo powinno w materiałach BIP, przeznaczonych do konsultacji publicznych założeń projektu PUL, zamieścić link do mapy zawierającej obszary starolasów (wraz z identyfikacją adresów leśnych) z listy przekazanej do weryfikacji władzom RDLP Poznań przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ), zgodnie z poleceniem DLŁ-WGL.0335.82.2024.ŁP z dnia 01-01-2025. Należy na mapie dodatkowo zaznaczyć obszary zweryfikowane negatywnie przez RDLP Poznań wraz z uzasadnieniem dlaczego odrzucone obszary nie spełniają kryteriów podanych przez MKiŚ. Pozwoli to obywatelom aktywnie uczestniczyć w procesie obejmowania cennych przyrodniczo lasów zmianami gospodarki leśnej w postaci wyłączeń z użytkowania rębego, rekomendowanych przez MKiŚ na terenie planowanych starolasów.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Proces weryfikacji potencjalnych starolasów odbywa się niezależnie od etapów opracowania Planu Urządzenia Lasu – weryfikacji starolasów nie przeprowadza wykonawca projektu PUL. Niezależnie od etapu opracowania nowego Planu, polecenia Ministerstwa Klimatu i Środowiska będą w tej kwestii respektowane np. wprowadzone zostaną ograniczenia użytkowania lub całkowite wyłączenie wskazanego starolasu. Ostateczna decyzja o uznaniu lub nie drzewostanu za starolas zostanie podjęta przez MKiŚ na podstawie przeprowadzonych weryfikacji, niezależnie czy weryfikację opracował przedstawiciel Nadleśnictwa, Instytutu Ochrony Środowiska czy

przedstawicieli NGO. Jeśli dane zostaną przekazane w trakcie opracowania nowego PUL zostaną one oczywiście uwzględnione w projekcie PUL. Proces jest nadzorowany przez MKiŚ i na stronie znajdują się najnowsze dane.

3. Wzmocnienie pozaprodukcyjnych funkcji lasu

Zgodnie z wytycznymi MKiŚ zawartymi w piśmie DLŁ-ZD.011.1.2025.RD z dnia 05-02-2026, w zakresie wzmocnienia pozaprodukcyjnych funkcji lasów (punkty 5, 7 i 8 wytycznych) należy przedstawić w założeniach do projektu PUL:

- a) listę działań zmierzających do adaptacji do zmian klimatu, mitygacji zmian klimatycznych oraz ochrony różnorodności biologicznej na terenie Nadleśnictwa;
- b) standardy prowadzenia gospodarki leśnej w lasach ochronnych dla miast i wodochronnych – dostosowanych do aktualnych uwarunkowań klimatycznych i społecznych;
- c) plan poprawy łączności ekologicznej ekosystemów leśnych oraz zalesień służący kompleksowaniu w zwarte obszary lasów o dominującej funkcji społecznej i przyrodniczej oraz zachowania tej ciągłości z lasami pod zarządem samorządów.

Stanowisko Dyrektora RDLP

Na podstawie rekomendacji Ministerstwa Klimatu i Środowiska zawartych w piśmie DLŁ-ZD.011.1.2025.RD z dnia 05-02-2026, są obecnie opracowywane propozycje zmian w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe. Nie posiadamy jeszcze konkretnych propozycji zmian do zastosowania w projektach PUL. Obecnie trwają prace nad nowelizacją Instrukcji Urządzania Lasu na poziomie Dyrekcji Generalnej. Prowadzona gospodarka leśna poprzez m.in. działania w zakresie zalesiania i odnawiania drzewostanów jest adaptacją młodego pokolenia drzew do zmian klimatu (zwiększanie bioróżnorodności, większa odporność młodego pokolenia poprzez wzrost w trudniejszych warunkach klimatycznych m.in. przy występujących większych deficytach wody). Poza tym w wielu pozycjach uznawanie rokujących i dobrej jakości odnowień naturalnych również na powierzchniach do tej pory figurujących jako użytki nieleśne, przez co pielęgnowane uznane młode drzewostany stają się łącznikiem między kompleksami leśnymi.

4. Zmiana sposobu gospodarowania w lasach społecznych

Proponuję utworzenie grupy roboczej z udziałem strony społecznej i pracowników Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, której celem będzie opracowanie propozycji udoskonalenia dotychczasowych metod prowadzenia gospodarki leśnej w warunkach lasów oddziaływania społecznego. Podstawą tych konsultacji byłyby wytyczne MKiŚ dla wzmocnienia ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast, polecenie wdrożenia modyfikacji prospołecznych gospodarki leśnej z pisma MKiŚ DLŁ-WSR.011.3.2025.WA z dnia 17-06-2025 oraz rekomendacje złożone do raportu z prac Zespołu ds. lasów społecznych w aglomeracji poznańskiej, opracowane przez autorów: dr inż. Grzegorz Rączka, dr hab. Władysław Polcyn, prof. UAM, inż. Wojciech Komczyński oraz sygnowanych przez 10 organizacji społecznych – Członków Zespołu Lokalnej Współpracy. W szczególności udoskonalenia te powinny dotyczyć zastąpienia lasów gospodarczych Nadleśnictwa przynależnością do grupy lasów o dominujących (wiodących) funkcjach społecznych, przystąpienia do czynnej renaturyzacyjnej gospodarki leśnej z pełnym zastąpieniem użytkowania rębno-trzebieżową przekształceniową o niskiej intensywności, a w lasach niestabilnych wyłączenia stosowania rębni zupełnej oraz ograniczenia wielkości powierzchni manipulacyjnych pozostałych rębni o 50%.

Stanowisko Dyrektora RDLP

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w trakcie opracowania projektu Planu Urządzenia Lasu, działa przy Nadleśnictwie Zespół Lokalnej Współpracy. Dyrektor RDLP w Poznaniu nie planuje powoływać dodatkowych zespołów roboczych. Zadaniem ZLW, jest przekazanie opinii w sprawie zasięgu i gospodarowania w lasach o zwiększonej/wiodącej funkcji społecznej. Członkowie ZLW przekazują stanowisko społeczności, czy organizacji, którą reprezentują. Zasady prowadzenia gospodarki leśnej określają w PGL LP m.in. Zasady Hodowli Lasu, Instrukcja Urządzania Lasu, Instrukcja Ochrony Lasu. Wszelkie indywidualne podejście do poszczególnych drzewostanów wyróżnionych jako lasy o zwiększonej/wiodącej funkcji społecznej zostaną zaproponowane podczas prac ZLW – po pracach terenowych indywidualnie. Nie ma możliwości pełnego zastąpienia użytkowania rębno-trzebieżową przekształceniową, o której piszą wnioskodawcy, ponieważ IUL na podstawie której opracowywany jest projekt PUL przewiduje planowanie użytkowania z podziałem na etat rębny i przedrębny, zgodnie z obowiązującym grupami czynności.

5. Opublikowanie listy prospołecznych modyfikacji gospodarki leśnej i mapy obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej - ZU

Zgodnie z wytycznymi MKiŚ zawartymi w piśmie DLŁ WSR.011.3.2025.WA z dnia 17-06-2025 należy przedstawić w założeniach do projektu PUL listy prospołecznych modyfikacji gospodarki leśnej zalecanych do wdrożenia w tym piśmie, wraz z linkiem do mapy zawierającej obszary lasów o wiodącej funkcji społecznej wyznaczone przez MKiŚ na terenie Nadleśnictwa <https://www.gov.pl/web/klimat/lasyspoleczne-poznan>

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Na obecnym etapie prac funkcjonuje mapa zawierająca zasięg lasów o zwiększonej/wiodącej funkcji społecznej w Nadleśnictwie Konstantynowo i jest ona dostępna na stronie internetowej Nadleśnictwa w zakładce „Projekt Lasów Społecznych”. Na etapie projektu PUL nie są uzgadniane takie wytyczne jak okres wykonywania prac gospodarczych, tylko sama wskazówka. Rodzaj prac gospodarczych, projektowanych dla poszczególnych drzewostanów/wydzieleń przez wykonawcę PUL jest projektowany w oparciu o prace terenowe, w tym na podstawie wieku, czy stabilności oraz innych potrzeb hodowlanych danego drzewostanu. Konsultacje w ramach ZLW, mogą wpłynąć na indywidualne zmiany w planowaniu, nie determinują całego PUL. Wymienione w piśmie prospołeczne modyfikacje będą wdrażane na etapie wykonywania prac, m.in. w oparciu o uzgodnienia wypracowane przez ZLW. Państwa propozycja może zostać przedstawiona pozostałym członkom podczas spotkań. Opinii może być wiele i nie koniecznie będą takie same. Taka jest rola konsultacji, aby poznać różne stanowiska, a nie przekazanie odpowiedzialności za planowanie osobom zaproszonym do konsultacji. Dodatkowo planowane wskazówki gospodarcze muszą być zgodne z poleceniami MKiŚ w ramach II etapu pilotażowego procesu wyznaczania lasów o zwiększonej funkcji społecznej.

6. Uwzględnienie w PULu projektu Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych

W założeniach do projektu PUL powinien być uwzględniony projekt Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych – Ekosystemy Leśne z lutego 2026 roku, który wskazuje m.in. jak będą realizowane cele Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy

zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (ang. Nature Restoration Law). W szczególności powinny być uwzględnione wskazywane tam kierunki i środki odbudowy ekosystemów leśnych.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Odbudowa zasobów przyrodniczych zakłada osiągnięcie trendu wzrostowego dla poniższych wskaźników dotyczących ekosystemów leśnych:

- drzewa martwe stojące,
- drzewa martwe leżące,
- udział lasów o strukturze różnowiekowej,
- łączność obszarów leśnych,
- zasoby węgla organicznego,
- odsetek lasów, w których dominują rodzime gatunki drzew,
- różnorodność gatunków drzew.

Projekty PUL i bieżące prowadzenie gospodarki leśnej (na poziomie nadzorczym RDLP oraz wykonawczym w nadleśnictwach) uwzględniają realizację w/w wskaźników.

7. Osiągnięcia celów ochronnych dla funkcji pozaprodukcyjnych lasów

Środki służące do osiągnięcia celów ochronnych dla funkcji pozaprodukcyjnych lasów, zakładanych w Rozporządzeniu (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmianie rozporządzenia (UE) 2022/869 (ang. Nature Restoration Law), mogą również zostać wybrane z następującej listy działań:

a) zaniechanie czynności odsłaniających glebę w sposób wielkopowierzchniowy oraz niszczących wartość estetyczną krajobrazu (rębnie typu I, II, III i IV);

b) stosowanie rębni kępowo-przerębowej VB (gniazda nie większe niż wysokość drzew dojrzałych), wskazanej wg nowych (5 grudnia 2023 r.) Zasad Hodowli Lasu (§ 32 pkt 2b);

c) przebudowa metodami bezrębowymi na lasy wielopiętrowe i wielogatunkowe, przy zachowaniu ciągłej pokrywy leśnej;

- d) *ochrona zachowawcza lasów nadwodnych, mokradłowych i wodochronnych;*
- e) *pozostawianie martwego drewna, również stojącego;*
- f) *pełne wykorzystanie odnowienia naturalnego;*
- g) *całkowita rezygnacja z orki;*
- h) *rezygnacja z metod maszynowego pozyskiwania drewna;*
- i) *odstąpienie od użytkowania rębego;*
- j) *przyjęcie wydłużonego okresu odnowienia, wynoszącego powyżej 40 lat;*
- k) *zmniejszenie maksymalnej powierzchni manipulacyjnej tej rębni IIIa o 50%, tj. do 3 ha, w porównaniu z obowiązującymi Zasadami hodowli lasu;*
- l) *w lasach stabilnych pełne zastąpienie użytkowania rębego trzebieżą przekształceniową, o niskiej intensywności wynoszącej nie więcej niż 50% planowanych wskaźników cięć pielęgnacyjnych, przyjętych w obowiązującym dotychczas PUL.*

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

- (a) *zaniechanie czynności odsłaniających glebę w sposób wielkopowierzchniowy oraz niszczących wartość estetyczną krajobrazu (rębnie typu I, II, III i IV); - nie są to wskazówki wynikające z zapisów PUL. Dotyczą technologii wykonywania prac i mogą stanowić np. rekomendację ZLW do nowego Planu;*
- (b) *stosowanie rębni kępowo-przerębowej VB (gniazda nie większe niż wysokość drzew dojrzałych), wskazanej wg nowych (5.12.2023) Zasad Hodowli Lasu (§32 pkt 2b); - mogą zostać wykorzystane w odpowiednich drzewostanach m.in od zależy od stanu drzewostanu dojrzałego oraz od występowania gatunków światłożądnych pod okapem;*
- (c) *przebudowa metodami bezzrębowymi na lasy wielopiętrowe i wielogatunkowe, przy zachowaniu ciągłej pokrywy leśnej; - metoda przerębowa może zostać zapoczątkowana w odpowiednio młodszych drzewostanach, na odpowiednich siedliskach w których równocześnie pojawia się nalot lub/i podrost. Do wytypowania w trakcie prac urzędzeniowych – można przesłać listę wydzieleń, które zdaniem członków ZLW spełniają takie kryteria;*
- (d) *ochrona zachowawcza lasów nadwodnych, mokradłowych i wodochronnych; - siedliska bagienne są wyłączone z użytkowania, dla mokradeł i wokół zbiorników zgodnie z Rozporządzeniem MKiŚ z 27.03.2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej i Zarządzeń Dyrektora DGLP (Instrukcja UL, OL i ZHL)*

tworzone są bufory zgodnie z zapisami IUL. Dla lasów wodochronnych nie obowiązują inne, niż wynikające z Rozporządzenia z 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej ograniczenia w planowaniu użytkowania. Lasy ochronne będą aktualizowane w 2027 r.

(e) pozostawianie martwego drewna, również stojącego – w tym zakresie kierujemy się zapisami Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Martwe drzewa pozostawia się, aby zapewnić ciągłość występowania martwego drewna; dąży się do osiągnięcia średniego poziomu około 3–5 martwych drzew w przeliczeniu na 1 ha powierzchni leśnej, pozostawiając w miarę możliwości drzewa o największym potencjale biocenotycznym, przy czym pozostawione martwe drzewa nie mogą stwarzać: a) zagrożenia pożarowego lub b) ryzyka masowego wystąpienia szkodliwych czynników biotycznych, lub c) zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, a w przypadku wystąpienia takiego zagrożenia martwe drzewa obala się i pozostawia;

(f) pełne wykorzystanie odnowienia naturalnego – wykorzystanie odnowienia naturalnego określa Rozporządzenia MKiŚ oraz określa zasady Zarządzenie 115/2025

(g) całkowita rezygnacja z orki; - nie są to wskazówki wynikające z zapisów PUL. Dotyczą technologii wykonywania prac i mogą stanowić np. rekomendację ZLW do nowego Planu;

(h) rezygnacja z metod maszynowego pozyskiwania drewna; - poza PUL, nie ma możliwości całkowitej rezygnacji z maszynowego pozyskania drewna, dodatkowo to nie jest zakres PUL, w planie nie określa się sposobu pozyskania drewna;

(i) odstąpienie od użytkowania rębego - nie ma możliwości całkowitej rezygnacji z użytkowania rębego – niezgodne z IUL

(j) przyjęcie wydłużonego okresu odnowienia, wynoszącego powyżej 40 lat; - może być realizowany w wybranych drzewostanach. Głównie, gdy przebudowę rozpoczyna się dla drzewostanów liściastych, młodszych klas wieku, stabilnych. Do analizy podczas tworzenia PUL

(k) zmniejszenie maksymalnej powierzchni manipulacyjnej tej rębni IIIa o 50%, tj. do 3 ha, w porównaniu z obowiązującymi Zasadami hodowli lasu – taka propozycja zostanie wzięta pod uwagę do realizacji na etapie tworzenia planu cięć;

(l) w lasach stabilnych pełne zastąpienie użytkowania rębnego trzebieżą przekształceniową, o niskiej intensywności wynoszącej nie więcej niż 50% planowanych wskaźników cięć pielęgnacyjnych, przyjętych w obowiązującym dotychczas PUL, co dla Nadleśnictwa Konstantynowo nie powinno przekraczać 17 m³ grubizny netto / 1 ha –. Propozycja rozmiaru miąższościowego w użytkowaniu przedrębnym przedstawiana jest po pracach inwentaryzacyjnych oraz kameralnych na Naradzie Projektu Planu. Ostateczna jego wartość jest określana na podstawie analizy wielu dokumentów, m.in.. Referatu Nadleśniczego, opinii Kierownika ZOL, referatu Wykonawcy PUL, tabel przyrostu bieżącego oraz użytecznego. Określana wartość nie jest obligatoryjna do wykonania przez Nadleśnictwo. Obligatoryjne jest wykonanie wskazań w wymiarze powierzchniowym. Samo matematyczne określenie wskaźnika poprzez podzielenie projektowanej zasobności przez projektowaną powierzchnię nie narzuca jego wykonania w każdym wydzieleniu leśnym. W jednym może być np. 10m³/ha w innym 30 m³/ha natomiast w mocno przegęszczonych drzewostanach, które podlegają np. przebudowie w cięciach pielęgnacyjnych młodego pokolenia pod okapem wskaźnik ten może być znacząco wyższy.

8. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej

Wnioskuje o zaliczenie do lasów społecznych terenów leśnych zgłoszonych w opinii Zespołu Lokalnej Współpracy dotycząca projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Konstantynowo na lata 2028–2037, czyli:

Las Pałędzko-Zakrzewski. Las ten jest dla mieszkańców całej gminy Dopiewo i Tarnowa Podgórnego, ale i dalszych miejscowości miejscem pieszych i rowerowych wypadów i wędrowek. Jest to również miejsce szczególne dla pamięci narodowej, ze względu na odkryte i oznaczone groby ofiar hitlerowskich Niemiec w czasach II wojny światowej.

Lasy wokół Przeźmierowa -lasy, te są miejscem intensywnych spacerów mieszkańców, chronią miejscowość od wiatrów z zachodu (zdecydowana większość wiatrów z tego kierunku).

Lasy wokół Osiedla Bajkowego –wraz z Laskiem Marcelińskim są miejscem spacerów i odpoczynku dla mieszkańców Osiedla Bajkowego, Skórzewa oraz Poznania.

Okolice Jeziora Lusowskiego, które łącznie z terenami podmokłymi przy wschodnim i zachodnim końcu jeziora stanowią ekosystem ochronny dla jeziora, wykorzystywanego w celach rekreacyjnych dla mieszkańców okolicznych miejscowości.

Lasy wokół Jankowic, które są miejscem odpoczynku dla mieszkańców miejscowości jak i mieszkańców całej okolicy.

Pozostałych terenów zgłoszonych przez społeczności jako lasy społeczne, w tym:

Lasy wokół Skrzynek znajdujące się na terenie Ozu Mosińsko-Bukowskiego. Jest to miejsce wypoczynku i rekreacji, a także ochrony przed hałasem pobliskiej autostrady oraz linii kolejowej.

Wnioskuje o wyłączenie z cięć rębnych lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Lasy te pełnią szereg funkcji pozaprodukcyjnych, które na ich terenie są ważniejsze od funkcji produkcyjnych, w związku z czym powinny być wyłączone z cięć rębnych.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Wskazane powyżej obszary zostały uwzględnione w zasięgu projektowanych lasów o wiodącej funkcji społecznej. Dotyczy to m.in. Lasu Pałędzko-Zakrzewskiego, który w całości został wyznaczony jako las, w których dominuje funkcja społeczna, a także obszary wokół Przeźmierowa, Osiedla Bajkowego, Jeziora Lusowskiego, Jankowic oraz większości terenów leśnych wokół miejscowości Skrzyńki.

Jednocześnie należy podkreślić, że proces wyznaczania oraz ostatecznego ustanawiania zasięgów lasów o zwiększonej/wiodącej funkcji społecznej jest prowadzony przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, obecnie odpowiedzialny za realizację II etap pilotażowego procesu jest Instytut Ochrony Środowiska. Nadleśnictwo uczestniczy w pracach i przekazuje stosowne propozycje oraz dane, jednak ostateczny zakres i status tych obszarów będzie wynikał z rozstrzygnięć podejmowanych na poziomie Ministerstwa.

Lasy o zwiększonej funkcji społecznej nie powinny być wyłączone z prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej ze względu na cel, dla których są powoływane, to jest zapewnienie dostępności dla osób w nich przebywających. Głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa i trwałości tych lasów, a w dobie zmieniającego się klimatu, coraz częściej występujących okresów suszy i silnych, porywczych wiatrów, brak prowadzenia zabiegów gospodarczych spowoduje ich stopniową degradację. Należy pamiętać także, że w kompleksach leśnych włączonych w zasięg lasów

o zwiększonej funkcji społecznej znajdują się drzewostany w różnym wieku, często młode pokolenie drzew wymagających pielęgnacji „usuwania chwastów”, czy innych zabiegów projektowanych dla wsparcia ich rozwoju. Zadaniem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest także ich stopniowa przebudowa, nie tylko gatunkowa, ale także wiekowa.

9. Gospodarka leśna i ochrona przyrody

Wnioskuje o wyłączenie z użytkowania metodami zrębowymi wszystkich leśnych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

*Ogólnie na terenie Nadleśnictwa siedliska te zajmują powierzchnię 1306,46 ha. Z tego według prezentacji przedstawionej na Naradzie Urzędzeniowej wyłączone z planowanych rębni mają być siedliska: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) i 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Natomiast 1) dla siedliska 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) przewidziano rębnie II i III B.*

*Warto nadmienić, że według PUL dla Nadleśnictwa Konstantynowo na lata 2018-2027 siedlisko to występuje na terenie Nadleśnictwa tylko na obszarach Natura 2000, 2) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) i 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) przewidziano rębnie II, III B, IV D.*

Warto nadmienić, że siedliska te na terenie Nadleśnictwa poza obszarami Natura 2000 zajmują odpowiednio: 9170 – 99,19 ha, 9190 – 3,16 ha. W sytuacji, gdy większość lasów na terenie Nadleśnictwa to lasy sosnowe, lasy liściaste, a szczególnie lasy będące siedliskami Natura 2000 powinno być szczególnie chronione ze względów przyrodniczych i krajobrazowych i nie powinno być w nich prowadzona gospodarka zrębowa.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Prowadzenie zrównoważonej i odpowiedzialnej gospodarki leśnej nie stoi w sprzeczności z ochroną przyrody, lecz stanowi jeden z podstawowych instrumentów jej realizacji. Celem gospodarki leśnej jest zachowanie trwałości lasów, ich różnorodności biologicznej, zdolności do pełnienia funkcji ekologicznych, społecznych

i gospodarczych oraz zapewnienie ich odporności na zmieniające się warunki środowiskowe.

W przypadku cennych siedlisk przyrodniczych oraz drzewostanów o wysokiej wartości przyrodniczej działania gospodarcze w Nadleśnictwie Konstantynowo dostosowujemy do wymagań ochrony przyrody. Oznacza to stosowanie metod ograniczających ingerencję w ekosystem, martwego drewna, drzew biocenotycznych oraz dążenie do zwiększania udziału rodzimych gatunków liściastych właściwych dla danego siedliska.

Jednocześnie całkowite wyłączenie znacznych powierzchni lasów z jakichkolwiek działań gospodarczych nie zawsze sprzyja realizacji celów ochronnych. Aktywna ochrona przyrody, realizowana poprzez odpowiednio zaplanowane zabiegi hodowlane i ochronne, pozwala zachować lub odtworzyć właściwy stan siedlisk oraz zwiększyć odporność lasów na skutki suszy, gradacji owadów, chorób i zmian klimatu.

W odniesieniu do siedlisk przyrodniczych Natura 2000 zasadne jest stosowanie indywidualnego podejścia, uwzględniającego stan zachowania siedliska, cele ochrony oraz lokalne uwarunkowania. Pozwala to pogodzić ochronę cennych walorów przyrodniczych z odpowiedzialnym gospodarowaniem zasobami leśnymi, zgodnie z zasadą trwałego i wielofunkcyjnego użytkowania lasów.

Takie podejście umożliwia zachowanie różnorodności biologicznej, walorów krajobrazowych oraz funkcji społecznych lasów, przy jednoczesnym zapewnieniu ich trwałości dla przyszłych pokoleń.

10. Okres lęgowy

Wnioskuje o prowadzenie prac związanych z pozyskaniem drewna poza okresem lęgowym ptaków (od 15 października do 1 marca).

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

W polskim prawie powszechnym nie ma określonego okresu lęgowego ptaków, często przywołuje się okres od 1 marca do 15 października jako czas, w którym obowiązują szczególne obostrzenia dotyczące wycinki drzew na prywatnej posesji czy na terenach zieleni miejskiej. Ochrona gatunkowa ptaków (zakaz niszczenia gniazd, jaj, płoszenia i zabijania) trwa cały rok.

Prowadząc prace gospodarcze planujemy pozyskanie drewna tak, aby większość najcięższych prac (zwłaszcza rębni zupełnych, czyli całkowitego wycinania fragmentów lasu) kumulowała się jesienią i zimą (od późnego października do końca lutego).

Jeśli prace muszą odbyć się wiosną lub latem, obowiązują procedury w zakresie lustracji ornitologiczne, przeprowadzana jest wizję lokalną. Szuka się zasiedlonych gniazd i drzew dziuplastych, które są pozostawiane.

11. Ochrona lasów wzdłuż cieków wodnych

Wnioskuje o wyłączenie z gospodarki leśnej lasów położonych wzdłuż brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz źródeł. Ponadto wnioskuje o wprowadzenie konkretnego zapisu o jaką odległość od cieków i zbiorników wodnych, źródeł otuliny siedlisk bagiennych i łęgowych, bagien chodzi – proponuję – nie mniej niż 100 m.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

W sprawie ustanowienia buforów stosuje się zapisy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, określające bufor, w którym nie stosuje się rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz zapisy IUL określające bardziej restrykcyjne zapisy bufor 30 m. Szerszy bufor nie ma uzasadnienia naukowego. Nie wyklucza to jednak odslaniania młodego pokolenia (prowadzenia cięć odslaniających) oraz prowadzenia czynności związanych z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz prac związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa.

12. Orientacyjny skład gatunkowy upraw

Wnioskuje o wykreślenie modrzewia z orientacyjnego składu upraw jako gatunku obcego na terenie Nadleśnictwa.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Modrzew europejski nie jest na terenie RDLP gatunkiem głównym w drzewostanach, jego udział w odnowieniach rzadko przekracza 10%. RDLP w Poznaniu nie widzi powodów, żeby ze względów wzmacniania bioróżnorodności rezygnować z jego uprawy.

13. Ochrona czynna

*W zabiegach ochrony czynnej polegających na eliminacji czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* wnioskuje o jak najszersze stosowanie obrączkowania drzew*. Taki sposób jest zarówno skuteczniejszy od wycinania drzew, ponadto nie powoduje szkód związanych z wycięciem i wywozem drzew (zniszczenia ściółki, drogi dojazdowe).*

Tak samo powinno się potraktować inne niepożądane gatunki drzewiaste.

*Zgodnie z Tokarska-Guzik B., Bakowski T. 2024. Rozpoznawanie i metody zwalczania gatunków inwazyjnych. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

W trakcie realizacji zabiegów ochrony czynnej w zakresie zwalczania i ograniczania czeremchy amerykańskiej na obszarach cennych przyrodniczo (rezerваты przyrody, obszary Natura 2000) nadleśnictwo działa zgodnie z zapisami zawartymi w planach ochrony i planach zadań ochronnych.

W przypadku braku w/w dokumentów nadleśnictwo współpracuje w zakresie określenia właściwego postępowania z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska.

Częstą formą ograniczania występowania czeremchy amerykańskiej jest jej wrywanie i wynoszenie poza obszar cenny przyrodniczo.

W drzewostanach gospodarczych starszych klas wieku (przedrębnych) nie prowadzi się działań stricte związanych z usuwaniem czeremchy amerykańskiej. Gatunek ten najczęściej zwalcza się na etapie upraw i wyjątkowo w młodnikach (w trakcie prowadzenia pielęgnacji gleby, czasami przy czyszczeniach późnych) i polega na wycinaniu lub traktowaniu środkami ochrony roślin (w coraz mniejszym zakresie) młodych odrostów tej rośliny i pozostawieniu na gruncie.

14. Korzystanie ze społecznej wiedzy o lasach

Wnioskuje o zobowiązanie wykonawcy projektu PUL dla Nadleśnictwa na lata 2028–2037 do wykorzystania danych przyrodniczych zgromadzonych w:

GBIF | Global Biodiversity Information Facility <https://www.gbif.org/pl/>

iNaturalist <https://www.inaturalist.org/>

W dobie rozwijającej się nauki obywatelskiej (citizen science) i powszechnego już w Polsce zainteresowania przyrodą i lasami korzystanie z takich narzędzi staje się niezbędne – nawet największa ekipa urzędniowa nie dotrze do każdego zakątka lasu, a być może był tam wcześniej obywatel zainteresowany przyrodą i zanotował stanowisko chronionego lub rzadkiego gatunku. Ponadto korzystanie z takich źródeł wzmacnia w społeczeństwie poczucie współodpowiedzialności za lasy.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Dziękuję za przekazanie informacji o bazie danych. Wykonawca PUL zostanie zobowiązany do weryfikacji zawartych w niej danych dotyczących gruntów będących w zarządzenie Nadleśnictwa Konstantynowo.

15. Gospodarowanie wodą w lesie

W czasie Narady Urzędniowej pojawiła się informacja, że dla Nadleśnictwa brak opracowania dotyczącego koncepcji gospodarowania wodą w lesie i opracowania takie zastaną zlecone, po przeprowadzenie analizy potrzeb dla całej RDLP.

Takie podejście jest niedopuszczalne. W sytuacji, gdy jednym z największych zagrożeń dla Nadleśnictwa jest susza, natychmiastowe sporządzenie takiego opracowania jest koniecznością.

Wnioskuje o zlecenie wykonania opracowania koncepcji gospodarowania wodą w lesie i wykorzystania jej w przygotowaniu projektu PUL dla Nadleśnictwa.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Operaty hydrologiczne będą wykonywane systematycznie dla wszystkich nadleśnictw Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu. Trwa proces opracowania Specyfikacji Warunków Zamówienia do zlecenia pierwszej partii prac. Nie jest to zadanie, które musi być wykonywane równolegle z projektem PUL.

16. Wyjaśnienie kosztu projektów realizowanych w Nadleśnictwie

Wnioskuje o wyjaśnienie kosztów związanych z realizacją następujących projektów w Nadleśnictwie Konstantynowo:

- *Opis zadania: Budowa obiektów małej nizinnej retencji wodnej (2 szt. zastawek piętrzących) w Leśnictwie Będlewo na rowie melioracji wodnej*

Okres realizacji: lata 2021-2023

Koszt zadania: 161 000,00 zł netto (dofinansowanie 85% – 136,3 tys. zł)

- Opis zadania: Budowa 2 sztuk przepustów z piętrzeniem wraz z konserwacją rowu melioracyjnego w Leśnictwie Będlewo.*

Okres realizacji: lata 2024 – 2028

Koszt zadania (szacowany): 381 300,00 zł brutto (poziom dofinansowania 85%)

Koszty realizacji powyższych projektów są horrendalne.

Dla porównania – koszt wykonania 151 sztuk przetamowań rowów w obszarze Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLC120003 w roku 2024 wyniósł 745 000,00 PLN <https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/ogloszenia/195145?sekcja=ogloszenie>

Czyli wykonanie 1 przetamowania w obszarze Natura 2000 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie to koszt ok. 5000 zł.

Skąd wzięły się tak wysokie koszty wykonania przetamowań w Nadleśnictwie Konstantynowo?

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Koszty realizacji budowy obiektów małej nizinnej retencji wodnej (2 szt. zastawek piętrzących) w Leśnictwie Będlewo na rowie melioracji wodnej wynoszące 161 000,00 zł netto (dofinansowanie 85% – 136,3 tys. zł) dotyczą nie tylko robót budowlanych, ale także obejmują koszty wykonania dokumentacji projektowej, koszty nadzoru inwestorskiego, nadzoru przyrodniczego podczas prac budowlanych oraz inwentaryzacji przyrodniczej dla terenu objętego projektem.

Postępowania w celu wyłonienia wykonawcy dokumentacji przyrodniczej oraz robót budowlanych zostały przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego (ustawy PZP). Złożone oferty i zaproponowane ceny na wykonanie dokumentacji i prac budowlanych były podyktowane aktualną sytuacją na rynku na co Nadleśnictwo Konstantynowo nie ma wpływu. To technologia wykonania prac oraz rodzaj użytych materiałów określone w projekcie i dopuszczone do realizacji stosownymi decyzjami administracyjnymi decydowała o cenie na powyższe roboty.

W zakresie zadania przewidzianego do realizacji w latach najbliższych - Budowa 2 sztuk przepustów z piętrzeniem wraz z konserwacją rowu melioracyjnego w Leśnictwie Będlewo. Okres realizacji: lata 2024 – 2028.

Przewidziany koszt realizacji zadania również obejmuje wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, nadzorów, dokumentacji budowlanej z uzyskaniem pozwoleń administracyjnych oraz prac budowlanych. Jest to na dzień dzisiejszy wartość szacowana. Właściwa kwota za w/w. roboty będzie zanana dopiero po wykonaniu dokumentacji projektowej.

Szacowanie wartości zamówienia było wykonane na podstawie doświadczeń Nadleśnictwa z lat ubiegłych. Na uwagę zasługuje fakt, iż realizowane przez Nadleśnictwo obiekty nie mają statusu „przypadków” – są to obiekty inżynierii wodnej wykonywane na pozwolenie na budowę.

17. Pomniki przyrody

Wniosuję, by przyszły PUL uwzględnił działania mające na celu zwiększenie liczby pomników przyrody na terenie nadleśnictwa.

Ochrona drzew spełniających kryteria uznawania ich za pomniki przyrody powinna być wpisana do programu ochrony przyrody jako zadanie nadleśnictwa. Leśnicy powinni realizować to zadanie np. poprzez wyszukiwanie obiektów, sporządzanie dla nich dokumentacji i zgłaszanie ich organom gmin. Można także wprowadzić ochronę takich drzew poprzez zarządzenie wewnętrzne nadleśniczego. Program ochrony przyrody powinien zostać odpowiednio uzupełniony o takie zadania. Takie działania mogą pomóc spełnić wymagania polityk europejskich związanych z ochroną lasu (restoration law, strategia leśna, strategia bioróżnorodności).

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Nadleśnictwo Konstantynowo realizuje działania w zakresie ochrony przyrody w tym aktywnie włączając się w proces ochrony cennych drzew, zgodnie z obowiązującymi aktami prawa (Ustawa o ochronie przyrody, Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, oraz obowiązującymi zarządzeniami (Instrukcja Ochrony Lasu). Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (§211 i 212), przynajmniej raz w roku nadleśnictwo dokonuje przeglądów

pomników przyrody znajdujących się na zarządzanych gruntach, informacje zebrane podczas przeprowadzonych wizji terenowych wpisuje się do odpowiedniego formularza.

Ochrona pomników przyrody to jedno z kluczowych zadań leśników w ramach dbania o bioróżnorodność i dziedzictwo przyrodnicze. Lasy Państwowe zarządzają terenami, na których znajduje się ogromna część polskich pomników przyrody.

Każdy ma możliwość zgłoszenia, spełniającego odpowiednie warunki drzewa, jako pomnika przyrody

W PUL nie możemy zakładać zwiększenia lub zmniejszenia liczby pomników. Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody Ustanowienie jak i zniesienie pomnika przyrody, następuje w drodze uchwały rady gminy.

Program ochrony Przyrody będący integralną częścią PUL zawiera informacje o wszystkich istniejących formach ochrony przyrody w tym pomnikach przyrody. W przypadku powołania w trakcie obowiązywania PUL nowych obiektów ochrony przyrody dane zapisywane są w kronice Programu Ochrony Przyrody i aktualizowane w bazie SILP.

Poza pomnikami przyrody chronione są drzewa biocenotyczne.

Za drzewa biocenotyczne uznaje się okazy, które pełnią wyróżniającą się, w danych warunkach przyrodniczych, rolę w zachowywaniu różnorodności biologicznej, np.:

- a) drzewa dziuplaste;
- b) drzewa z wieloletnimi gniazdami ptaków;
- c) drzewa wyróżniające się wiekiem, rozmiarami lub pokrojem;
- d) pojedyncze okazy lub grupy drzew gatunków domieszkowych, nektarodajnych, owocodajnych;
- e) drzewa, na których występują owocniki grzybów nadrzewnych;
- f) drzewa, w których występują próchnowiska.

18. Drzewa dziuplaste

Wnioskuje, żeby podczas inwentaryzacji szczególną uwagę zwracać na drzewa dziuplaste, które są istotne dla utrzymania bioróżnorodności lasów. Drzewa dziuplaste powinny być pozostawione do ich naturalnego rozpadu.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Drzewa biocenotyczne w tym dziuplaste są pozostawiane zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi między innymi takimi jak: Ustawa o ochronie przyrody czy Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej

Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu w celu zwiększania bioróżnorodności chronimy drzewa biocenotycznych (w tym dziuplastych) pozostawiamy je w lesie do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu.

Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu (§ 28) drzewa dziuplaste muszą pozostać na powierzchni jako pożądane elementy strukturalne nowego lasu.

RDLP w Poznaniu posiada certyfikaty potwierdzające zrównoważoną gospodarkę (FSC – Forest Stewardship Council i PEFC) i zgodnie z Krajowym Standardem Gospodarki Leśnej FSC (Zasada 6.3.7) przestrzegamy zapisu: "Nie usuwa się drzew dziuplastych, jeśli nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi. Przed wycięciem sprawdza się, czy drzewo nie jest dziuplaste".

Podczas planowania i wykonywania prac gospodarczych szczególną uwagę zwracamy na pozostawianie i ochronę drzew dziuplastych, będących ważnym elementem środowiska.

Podczas prac terenowych związanych z opracowaniem projektu Planu Urządzenia Lasu wykonawca identyfikuje i opisuje elementy istotne z punktu widzenia ochrony przyrody zgodnie z obowiązującymi zasadami urządzania lasu.

Drzewa dziuplaste stanowią ważny element ekosystemów leśnych, będąc miejscem schronienia, rozrodu oraz żerowania wielu gatunków ptaków, ssaków i bezkręgowców. Z tego względu ich zachowanie jest uwzględniane w ramach obowiązujących zasad prowadzenia gospodarki leśnej.

W Nadleśnictwie Konstantynowo pozostawianie drzew biocenotycznych, w tym drzew dziuplastych, stanowi jeden z elementów działań służących zachowaniu różnorodności biologicznej lasów. Również Program Ochrony Przyrody wskazuje na potrzebę zachowania elementów stanowiących siedliska organizmów związanych ze starymi drzewami oraz martwym drewnem.

Jednocześnie nie jest możliwe przyjęcie zasady bezwzględnego pozostawiania wszystkich drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu. Każdorazowo należy uwzględniać ich stan techniczny, lokalizację oraz ewentualne zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi, infrastruktury lub ruchu komunikacyjnego. W pozostałych przypadkach drzewa takie powinny być zachowywane w możliwie szerokim zakresie jako cenny element ekosystemu leśnego.

19. Prognoza oddziaływania na środowisko

W prognozie oddziaływania na środowisko proszę ocenić w szczególności ryzyko niszczenia siedlisk, stanowisk gatunków chronionych, niszczenia miejsc rozrodu i odpoczynku, niszczenia gniazd ptaków, oraz niepokojenia gatunków chronionych przez prace leśne wraz z zaproponowaniem skutecznych sposobów eliminacji tego ryzyka.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Dla każdego Planu Urządzenia Lasu właściwa Regionalna Dyrekcja Ochrony środowiska określa się zakres i stopień szczegółowości danych zawartych w prognozie oddziaływania PUL na środowisko i obszary Natura 2000, zgodnie z zapisami ustawy dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognozy oddziaływania są dostępne na BIP nadleśnictw.

20. Starolasy

Wnioskuje o publiczne udostępnienie mapy wysokiej rozdzielczości, zawierającą obszary starolasów (wraz identyfikacją adresów leśnych) z listy przekazanej do weryfikacji wraz z zaznaczeniem, które obszary zweryfikowane negatywnie wraz z uzasadnieniem tej decyzji.

Stanowisko Dyrektora RDLP w Poznaniu

Proces weryfikacji starolasów jest na etapie prac prowadzonych przez Ministerstwo Środowiska i Klimatu. Nadleśnictwo zweryfikowało i chroni starolasy wyznaczone podczas tzw. I weryfikacji i te dane mogą być udostępnione. Zaznaczyć należy, że obecnie nie obowiązują żadne zapisy prawa powszechnego wprowadzające ochronę

starolasów. MKiŚ zapraszało wszystkich do aktywnego włączenia się w weryfikację starolasów.

Nadleśnictwo Konstantynowo przekazało do właściwych jednostek dane wymagane w ramach tego procesu. Zakres oraz sposób udostępniania informacji o starolasach, w tym map, wykazów wydzieleni oraz wyników weryfikacji, nie jest określany przez nadleśnictwo, lecz wynika z zasad przyjętych dla ogólnopolskiego procesu prowadzonego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Jeżeli końcowe wyniki identyfikacji starolasów zostaną opublikowane przed zakończeniem prac nad PUL, zostaną uwzględnione w projekcie planu.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Poznaniu

Tomasz Kwieciński
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Wnioskodawcy
2. Nadleśnictwo Konstantynowo
3. Wykonawca projektu PUL